

Concept Nota van Beantwoording

Concept Projectbesluit RAI

Juni 2008

Inleiding

De ontwikkeling van het RAI gebied is gericht op het kwalitatief verbeteren van het complex. Met de oplevering van de huidige bouwterrein in 2009 van de Noord-Zuidlijn op het voorplein ligt er een kans om de openbare ruimte op een goed niveau in te richten. Daarnaast heeft de RAI de wens om een hotel toe te voegen aan haar complex om daarmee het complex beter in de markt te kunnen zetten.

Als belangrijke punten in het concept-projectbesluit zijn opgenomen de verbetering van de openbare ruimte rondom de RAI, het ontstaan van een tweezijdige oriëntatie en de mogelijkheden tot een kwalitatieve verdichting in het gebied van de RAI.

Concreet betekent dit een visie en programma van eisen voor de openbare ruimte, het vastleggen van de locatie voor een hotel en het benoemen van een aantal mogelijke locaties voor de inpassing van het Kerkelijk Centrum.

In het voorliggende concept-projectbesluit wordt het huidige functioneren van de RAI beschreven en een visie op de gewenste ontwikkeling van het functioneren van het gehele RAI-complex gegeven.

Naast de concept-visie 2007 is het recent vastgestelde hotelbeleid als uitgangspunt meegenomen.

Het totale programma bestaat uit de (gefaseerde) herinrichting van 160.000 m² openbare ruimte, het inpassen van 40.000 tot 55.000 m² bvo hotel en ca 800 m² bvo Kerkelijk Centrum ter vervanging van de Christus Geboortekerk uit het plangebied Beethoven.

In het concept-projectbesluit RAI worden de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het RAI-gebied vastgelegd. Conform de nota "Bestuurlijke Samenwerking Zuidasgebied" wordt het concept-projectbesluit na advies van de centrale stad (college van B&W) vastgesteld door de stadsdeelraad.

De vervolgstap is het opstellen van het uitvoeringsbesluit RAI.

Omdat de bestuurlijke besluitvorming gelijktijdig plaatsvindt met de besluitvorming over de oprichting van de Zuidasonderneming zullen de vervolgproducten en de vaststelling daarvan conform afspraken zijn die in het kader van de onderneming worden gemaakt.

De Nota van Beantwoording is opgesteld op basis van de inspraakavond van 24 april 2008 en de binnengekomen brieven en adviezen. Alle reacties zijn verzameld en opgenomen in deze Nota. Per reactie is weergegeven hoe met het inspraakresultaat wordt omgegaan. Het gewijzigd Projectbesluit wordt met de Nota van Beantwoording in juni 2008 aan het Bestuur voorgelegd. Het Concept Projectbesluit RAI wordt vervolgens met de concept Nota van Beantwoording in de stadsdeelraad behandeld. De cursieve teksten worden na goedkeuring van de stadsdeelraad aangepast in het Concept Projectbesluit RAI en in het concept verslag van de inspraakavond.

Alle indieners van een inspraakreactie ontvangen deze Concept Nota van Beantwoording.

Nota van Beantwoording Projectbesluit RAI

Lijst met afkortingen

Concept Projectbesluit RAI	PB RAI
Programma van Eisen Openbare Ruimte	PvE OR
Bewonerscomité "Vossiusbuurt"	BV
Vereniging Vrienden van het Beatrixpark	VVB
Fietsersbond Amsterdam	FA
Vrijwilligers Artsenijhof Beatrixpark	VAB
Amsterdam RAI	RAI

Lijst met schriftelijke reacties

Grietje Santing, 8 mei 2008
Bewonerscomité "Vossiusbuurt", 16 mei 2008
Vereniging Vrienden van het Beatrixpark, 19 mei 2008
Vrijwilligers Artsenijhof Beatrixpark, 20 mei 2008
Fietsersbond Amsterdam, 20 mei 2008
Amsterdam RAI, 20 mei 2008
Amsterdam RAI, 21 mei 2008
Henry Lissaur, 21 mei, ingekomen 29 mei 2008
Sibrand Gratama, 23 mei, ingekomen 29 mei 2008

Bijlage I	Concept verslag inspraakavond op 24 april 2008
Bijlage II	Schriftelijke reacties op het concept Projectbesluit
Bijlage III	Concept Projectbesluit RAI

	Reactie	Afzender	Toelichting/Antwoord
1.	Verspreidingsgebied van de bewonersbrieven was zeer beperkt. Bovendien vond de inspraakavond plaats aan de vooravond van een tweeweekse vakantieperiode, toen ook de stadsdeelkantoren en het Projectbureau deels gesloten waren. Verzoek de aangegeven inspraaktermijn niet al te strikt te handhaven.	VVB	Van de bewonersbrief betreffende Inspraakavond concept projectbesluit Amsterdam RAI zijn 4.000 exemplaren verspreid. Voor een bewonersbrief is dat zeker geen kleine oplage.
2.	Duidelijkheid is nodig over de status van het PB, Uitvoeringsbesluit en voorbereidingsbesluit en wat er precies gedaan wordt met de reacties op dergelijke besluiten	VVB	Een projectbesluit bevat de contouren voor de ontwikkeling van een gebied. De nadere uitwerking komt later in een uitvoeringsbesluit. Opmerkingen en vragen naar aanleiding van PB worden opgenomen in de nota van beantwoording. Iedereen kan hierin zien of zijn vragen en opmerkingen goed zijn beantwoord. Het projectbesluit gaat met de nota van beantwoording naar de deelraad waar ook een advies van B en W ligt. De stukken worden eerst in de commissievergadering besproken. Hier is ook gelegenheid tot inspreken. Daarna gaan de stukken met een advies naar de deelraad om vastgesteld te worden. Daarna volgt de uitwerking in een uitvoeringsbesluit.
3.	Alle verbeteringen worden toegejuicht. Achterdochtig over het verlangen een kerkelijk centrum te wensen. De RAI kan omhoog tot meerdere verdiepingen. Afblijven van het Beatrixpark.	Santing	Het Beatrixpark valt buiten de grenzen van het PB.
4.	Gebrek aan grootstedelijke en internationale allure in Amsterdam. Middelmattige bouwhoogte zonder accent.	Gratama	De voorgestelde maximale hoogte is met zorg gekozen. Het hotel markeert met deze hoogte juist de entree van het park; wel net zichtbaar, maar vanuit het park niet nadrukkelijk aanwezig.
5.	Overlast: Bouwoverlast voor de omgeving tot een minimum te beperken. Park mag niet worden gebruikt als aan/afvoerroute van bouwmaterialen en dergelijk. Park dient altijd aan de oostkant goed bereikbaar te zijn. Handhaving langzaam verkeerroute tijdens de bouw.	VVB	Mee eens. Beatrixpark wordt niet gebruikt als aan/afvoerroute van bouwmaterialen en dergelijke. Park is altijd aan de oostkant goed bereikbaar. Langzaam verkeerroute blijft tijdens de bouw gehandhaafd.
6.	VAB is negatief over het vooruitzicht om op nog geen 30 m afstand van veel verkeerslawaaï en dieselstank te werken in de Artsenijhof: niet meer werkzaam in een park maar meer in de berm van een industriegebied.	VAB	In PB wordt aangegeven dat de wandelroute langs de Boerenwetering aan de RAI-zijde gehandhaafd blijft. De kade wordt in samenhang met water en park eenduidig ingericht. De logistiek van Amsterdam RAI wordt in het Uitvoeringsbesluit verder onderzocht. Uitgangspunt is de route langs de Boerenwetering hierbij zoveel mogelijk te ontzien.
7.	N.a.v. het verslag: Het antwoord op de vraag over de plangrens staat verkeerd in het verslag, dit moet zijn: "... de grens van het plan	BV	Mee eens.

	aan de westkant wordt gevormd door de kades van het Beatrixpark aan de Boerenwetering.		
8.	Hotel: VVB heeft tijdens het vooroverleg nadrukkelijk gevraagd de locatie, bouwhoogte en vormgeving van het hotel zodanig te kiezen dat die zo min mogelijk nadelige effecten op de omliggende gebieden zouden hebben. VVB vindt in het concept PB RAI daarvan vrijwel niets terug. In het concept is geen sprake van een poging om de hoogbouw van de nieuwe Expofoyer annex kantoorgebouw en het plan voor het hotel in elkaar te integreren.	VVB	Bouwhoogte en vormgeving worden pas in de vervolgfase definitief bepaald. Alleen voor de bouwhoogte wordt nu een maximum vastgelegd met de restrictie dat het hoogste punt niet direct aan de parkrand (waterkom) komt te staan. Dit zorgt ervoor dat het hotel vanuit het park niet nadrukkelijk aanwezig is maar wel net zichtbaar. De locatie van het hotel is met zorg gekozen op de huidige locatie, omdat de functie van een hotel juist daar een meerwaarde kan hebben. Gekeken is naar vorm en massa van de mogelijke kavel, belemmeringen vanuit de logistiek of bijvoorbeeld ondergrondse ligging van de Noord/Zuidlijn, zichtbaarheid, bijdrage aan het congrescircuit en versterking van de oost-west as. In plaats van alleen maar achterkanten aan de parkrand komt er nu een voorkant die vorm kan geven aan de entree van het park aan de zijde van de RAI. Vanuit de andere zijdes zal het hotel goed zichtbaar zijn en markeert daarmee juist de entree van het park. In de vervolgfase zal het volume van 85 m niet alleen vanuit de parkzijde maar ook vanuit de andere zijdes in relatie tot het volume van de Expofoyer geplaatst worden. De locatie aan de kant van het Beatrixpark biedt de mogelijkheid om met behulp van het hotel de achterzijde van de RAI te transformeren in een voorzijde. Deze locatie is mogelijk op voorwaarde dat het karakter van het park behouden blijft en dat de langzaam verkeerroute hierdoor wordt versterkt.
9.	Hotel: Kanttekeningen zijn te plaatsen bij de gekozen locatie van het hotel aan de parkzijde. Niet alleen een bezetting van congresgangers, maar ook van gewone toeristen, van wie het maar de vraag is of ze weggestopt willen worden in een uithoek van een congres- en tentoonstellingscomplex.	VVB	De locatie van het hotel is met zorg gekozen op de huidige locatie, omdat de functie van een hotel juist daar een meerwaarde kan hebben. Gekeken is naar vorm en massa van de mogelijke kavel, belemmeringen vanuit de logistiek of bijvoorbeeld ondergrondse ligging van de Noord/Zuidlijn, zichtbaarheid, bijdrage aan het congrescircuit en versterking van de oost-west as. In plaats van alleen maar achterkanten aan de parkrand komt er nu een voorkant die vorm kan geven aan de entree van het park aan de zijde van de RAI. Vanuit de andere zijdes zal het hotel goed zichtbaar zijn en markeert daarmee juist de entree van het park. In de vervolgfase zal het volume van 85 m niet alleen vanuit de parkzijde maar ook vanuit de andere zijdes in relatie tot het volume van de Expofoyer geplaatst worden. De locatie aan de kant van het Beatrixpark biedt de mogelijkheid om met behulp van het hotel de achterzijde van de RAI te transformeren in een voorzijde. Deze locatie is mogelijk op voorwaarde dat het karakter van het park behouden blijft en dat de langzaam verkeerroute hierdoor wordt versterkt.
10.	Negatief over de komst van het hotel. Leefbaarheid en esthetisch aanzien van de buurt wordt consequent geweld aangedaan.	Lissaur	De locatie van het hotel is met zorg gekozen op de huidige locatie, omdat de functie van een hotel juist daar een meerwaarde kan hebben. In plaats van alleen maar achterkanten aan de

	Eenzijdige informatie gericht op verwezenlijking van het plan geeft deels onjuist en vertekend beeld.		parkrand komt er nu een voorkant die vorm kan geven aan de entree van het park aan de zijde van de RAI. Vanuit de andere zijdes zal het hotel goed zichtbaar zijn en markeert daarmee juist de entree van het park. In de vervolgfase zal het volume van 85 m niet alleen vanuit de parkzijde maar ook vanuit de andere zijdes in relatie tot het volume van de Expofoyer geplaatst worden. Het PB geeft een realistische visie op de gewenste ontwikkeling van het RAI-terrein en op de mogelijkheden van het RAI-terrein.
11.	Hotel: De programma gaat uit van een marge van 40.000 tot 55.000 m2. Deze marge is veel te ruim. Vrees dat als men op 55.000 m2 mikt, die extra meters alleen maar in de hoogte kunnen worden gevonden.	VVB	Omdat nog niet exact bekend is hoeveel kamers en bijbehorende voorzieningen het hotel krijgt is de marge ruim. Ideaal voor de exploitatie van een hotel is een hotelontwerp voor circa 800 kamers.
12.	Hotel: Bezwaar tegen een maximale bouwhoogte van een hotel van 85 m in verband met de beleving (een alles overheersende hotelkolos) van wandelaars in het park en de vrees dat het park de voor-/achtertuintuin wordt van het hotel. Dringend beroep om de maximale bouwhoogte te verlagen naar 65 op het verst van het park gelegen hoteldeel.	VVB	De keuze van de maximale bouwhoogte van 85 m is zeer zorgvuldig tot stand gekomen. Met behulp van hoogwerkers is vanuit het park bekeken wat het effect van de zichtlijnen zijn van een dergelijk bouwvolume op de voorgestelde locatie. Er is voor gekozen dat het hotel zichtbaar mag zijn vanuit het Beatrixpark.
13.	Alternatieve locatie voor het hotel langs de Europaboulevard ongeveer tegenover het toekomstige stadsdeelkantoor.	VVB	Zie het antwoord op 9.
14.	Foto 1 op pagina 20 suggereert ten onrechte dat het met de horizonvervuiling van het hotel wel mee zal vallen. Het hoogste deel van het hotel (85 m) is niet op de juiste hoogte ingetekend, maar circa 30 % te laag. Het gebouw van Ernst & Young lijkt veel kleiner op de foto dan in werkelijkheid ter plekke. De gebruikte foto is met een groothoeklens gemaakt (90 graden), terwijl dit met een lens met een beeldhoek van 56 graden zou moeten gebeuren. De bij het verslag gevoegde foto is ook gemaakt met een groothoeklens (75 graden). Het is niet te achterhalen of op deze foto de hoogtes en volumina verkeerd zijn ingevuld, omdat er verschillende presentaties van dit zelfde hotel zijn vrijgegeven: vergelijk de studies schaduwwerking en bijvoorbeeld pagina 18 van PB RAI inzake vaste locatie hotel.	BV	<i>De fotomontages zijn gemaakt met het gerenommeerde 3D-programma '3D Studio Max'. Met behulp van exacte gegevens van zowel het standpunt, het moment van opname, als de instellingen van de camera zijn de montages zeer nauwkeurig bepaald. Naast de fotomontages is ter plekke een reconstructie gemaakt met behulp van een kraan met een werkbak. Vanuit het park is bekeken (en vanaf vaste posities gefotografeerd) wat het effect is van de zichtlijnen van diverse bouwvolumes (waaronder 85 en 55 m) verbeeld door de werkbak hangend aan de kraan op de voorgestelde locatie. Vanuit de werkbak richting park (waar op diverse locaties gekleurde pionnen waren geplaatst) zijn ook foto's gemaakt, waardoor de zichtlijnen ook vanaf de andere kant konden worden bepaald.</i>
15.	Voor congresgangers die 's avonds de voordeur van het geplande	BV	Zie het antwoord op 9. Het openhouden van het voorplein van het Europeplein is altijd een

	<p>hotel uitstappen komt de waterkom en het donkere park waarschijnlijk zeer bedreigend over; als het hotel op het Europaplein zou liggen zou dit niet het geval zijn.</p>		<p>uitgangspunt in de plannen geweest. Om die reden valt het Europaplein af als locatie voor een hotel.</p>
16.	<p>Door de schaduwwerking van het hotel van 85 m komen grote delen van de Artsenijhof in het voor- en naseizoen in de ochtendschaduw te liggen. Dit impliceert feitelijk het einde van de huidige opzet van de Hof.</p> <p>Verzoek om de maximale bouwhoogte minstens met 25 m te verlagen of het hotel aan de andere kant van de RAI te ontwikkelen.</p>	VAB	<p>Zoals gemeld in de inspraakreactie van VAB zijn de bomen die in en rond de Hof groeien te ver uitgegroeid en veroorzaken hierdoor veel schaduw. De schaduwwerking van deze bomen is niet weergegeven op de bezonningskaarten. Het effect van de schaduw van deze bomen is groter dan het schaduweffect van het hotel. De bezonningskaarten tonen dat om 10.00 uur in maart en september inderdaad een klein deel van de Artsenijhof in de schaduw komt van het hotel, deze korte periode en kleine plek van schaduw zullen niet de reden zijn van het einde van de huidige opzet van de Hof.</p> <p>Na grondig onderzoek is besloten het hotel op deze locatie te situeren. Ook de keuze van de maximale bouwhoogte van 85 m is zeer zorgvuldig tot stand gekomen. Met behulp van hoogwerkers is vanuit het park bekeken wat de zichtlijnen zijn van een dergelijk bouwvolume. Er is voor gekozen het hotel zichtbaar te laten zijn vanuit het Beatrixpark.</p>
17.	<p>N.a.v. het verslag: Op pagina 2 van het verslag worden de stedenbouwkundige randvoorwaarden opgesomd. Bij het tweede aandachtspunt staat: 'Op de begane grond komen uitsluitend publieksfuncties'. Dit is niet in overeenstemming met hetgeen in het PB is opgenomen. Op pagina 21 van het PG wordt gesproken over 'nagenoeg uitsluitend publieksfuncties op de begane grond van het hotel'. Dit laatste is correct. Bij het ontwerp van het hotel wordt er naar gestreefd om zo veel mogelijk publieksfuncties op de begane grond te situeren. Het is echter niet mogelijk uitsluitend publieksfuncties op de begane grond te situeren.</p> <p>Op pagina 4 van het verslag staat dat het hotel 800 bedden zal hebben. Hetgeen volgens de voorzitter overeenkomt met 600 à 800 kamers. In het PB wordt op pagina 5 gesproken over een hotel met 800 kamers. Dit laatste is correct. Het aantal bedden komt in het PB niet ter sprake.</p>	RAI	<p>Beide opmerkingen mee eens.</p>
18.	<p>N.a.v. het verslag: De suggestie dat de oost-west as belangrijk is komt voort uit de behoefte om het hotel te situeren zoals met het nu wil.</p>	BV	<p>De oost-west as is momenteel ook al een belangrijke fietsverbinding over het RAI-terrein. De oost-west as wordt door het PB verder versterkt.</p>

19.	N.a.v. het verslag: Het valt te betwijfelen of een hotel levendigheid biedt, kan wel iets toevoegen aan levendigheid, vooral als er een terras zou zijn. Daardoor sluit een locatie op het Europaplein meer aan bij de terraswerking die er al is op het plein.	BV	Aannemelijk is dat het hotel een terras zal maken.
20.	N.a.v. het verslag: Op welke gronden versleutelt de voorzitter de 800 bedden tot zes- tot achthonderd kamers is onduidelijk. De meeste hotelkamers hebben tweepersoonskamers.	BV	Het gaat om 800 kamers.
21.	N.a.v. het verslag: Het antwoord op de vraag over de MER-plichtigheid voldoet niet.	BV	De MER-plicht is afhankelijk van het exacte aantal bedden en de bezettingsgraad. In het Uitvoeringsbesluit zal worden onderzocht of het hotel MER-plichtig is.
22.	N.a.v. het verslag: Het antwoord op de vraag waarom er van de RAI geen antwoorden verschenen, is op ogenschijnlijke wijze juist beantwoord, maar feitelijk was het Stadsdeel/Projectbureau niet met dit voorstel gekomen, wanneer de RAI dit niet geïnitieerd had. Niet duidelijk is wie de exploitant wordt en of deze voldoende gescreend is qua antecedenten en financiële zelfstandigheid. En of deze voorwaarden heeft gesteld.	BV	Er is nog geen exploitant bekend. Wat betreft screening van antecedenten en financiële zelfstandigheid zal gehandeld worden volgens de regels van de gemeente Amsterdam.
23.	Kerkelijk centrum: Voorkeur voor het delen van het kerkelijk centrum met een van de bestaande kerkgebouwen in de omgeving.	VVB	Het delen van het kerkelijk centrum met een van de bestaande kerkgebouwen in de omgeving is zonder succes onderzocht.
24.	Kerkelijk centrum: Beide op pagina 18 aangegeven locaties zijn niet geschikt (ongewenst en zelfs irreëel) om op verantwoorde wijze de gewenste 800 m2 (exclusief circa 100 m2 voor een dienstwoning) te bevatten, tenzij enorm in de hoogte wordt gebouwd of stukken van de Boerenwetering of waterkom worden bebouwd ofwel van buiten het park zeer slecht bereikbaar is.	VVB	Met het PB wordt goedkeuring gegeven om het programma van een kerkelijk centrum op de voorgestelde locaties te situeren. In het Uitvoeringsbesluit worden de mogelijkheden van beide locaties verder onderzocht.
25.	De locatie van het kerkelijk centrum is geheel niet in dit PB uitgewerkt, behalve met twee sterren, die het ruimtebeslag niet aangeven, omdat dan duidelijk zou worden dat beide locaties niet gerealiseerd kunnen worden op deze plaatsen zonder claims op te rekken ten laste van andere bestemmingen.	BV	In het Uitvoeringsbesluit worden de mogelijkheden van beide locaties verder onderzocht.
26.	De komst van een kerkelijk centrum zal extra (bus)verkeer aantrekken en andere vormen van overlast veroorzaken, zoals klokgebeier, processies of vergelijkbare groepen respect eisende	VAB	Het kerkelijk centrum moet voldoen aan de eisen die gesteld worden in de Wet Milieubeheer. De logistiek wordt in het Uitvoeringsbesluit verder onderzocht. Bovengronds parkeren ten behoeve van kerkbezoekers langs het water is nooit ter sprake gekomen.

	gelovigen. Ten behoeve van deze kerkbezoekers wordt ook nog aan bovengronds parkeren langs het water gedacht.		
27.	In het PB staan zeer bescheiden gegevens over het bouwvolume van het kerkelijk centrum en indicatie bouwhoogte. Informatie over het soort activiteiten, tijdstippen waarop deze activiteiten/evenementen plaatsvinden, bezoekersaantallen, parkeervoorzieningen en dergelijke ontbreken volledig. Deze informatie hoort thuis in het PB om in deze fase de aanvaardbaarheid van deze functie op de aangewezen plaats aan te tonen.	RAI	In het Uitvoeringsbesluit worden de mogelijkheden van beide locaties verder onderzocht.
28.	<i>Bouw van een kerkelijk centrum op RAI terrein is alleen mogelijk indien dit kerkelijk centrum geen beperkingen oplevert voor Amsterdam RAI in haar activiteiten en voorzieningen.</i> Met de in het PB genoemde randvoorwaarden voor de realisatie van het kerkelijk centrum kunnen wij niet inschatten in hoeverre dit centrum het functioneren van de Amsterdamse RAI op enigerlei wijze zal beïnvloeden. In het PB wordt onvoldoende aangetoond dat het kerkelijk centrum op deze locatie ruimtelijk acceptabel is. Amsterdam RAI wil nader overleg plegen, teneinde vast te stellen of de twee mogelijke locaties ruimtelijk acceptabel zijn, dan wel een andere locatie te bepalen voor het kerkelijk centrum waarvan helder is dat zowel Amsterdam RAI als het kerkelijk centrum hier goed kunnen functioneren.	RAI	Mee eens.
29.	Geluid: Gelet op de huidige en toekomstige activiteiten van Amsterdam RAI kan eraan getwijfeld worden of er voor het kerkelijk centrum sprake is van een akoestisch acceptabel klimaat. Nader onderzoek hoe een kerkelijk centrum ingepast kan worden kan niet worden doorgeschoven naar de volgende fase. In het PB wordt gesproken over een dienstwoning bij het kerkelijk centrum. Dit is een in de zin van de Wet Milieubeheer een geluidgevoelige bestemming en zal derhalve een belemmering opleveren voor de geluidemissies van de Amsterdam RAI.	RAI	In het Uitvoeringsbesluit worden de akoestische consequenties van het kerkelijk centrum verder onderzocht. Uitgangspunt van het PB is dat het functioneren van Amsterdam RAI niet ingrijpend belemmerd wordt door het kerkelijk centrum.

	Het wordt uit het PB niet duidelijk of het kerkelijk centrum voorzien wordt van een kerktoren met klokken. Het eventueel luiden van klokken kan verstorend werken op de activiteiten van de Amsterdam RAI.		
30.	Milieuvergunning: Amsterdam beschikt over een milieuvergunning in het kader van de Wet Milieubeheer welke dateert uit 1999 en twee uitbreidingen (voor het Elicium en Stand Zuid). Het is voor Amsterdam RAI ongewenst dat vestiging van het kerkelijk centrum zou leiden tot beperking van de in de Milieuvergunning vastgelegde afspraken. Er vanuit gaande dat er ten behoeve van de realisatie van het kerkelijk centrum minimaal een melding gedaan moet worden in het kader van het Activiteitenbesluit, zou dit inhouden dat een deel van de vergunning van Amsterdam RAI ingetrokken dient te worden.	RAI	Uitgangspunt van het PB is dat vestiging van het kerkelijk centrum niet leidt tot een ingrijpende beperking van de in de milieuvergunning van Amsterdam RAI vastgelegde afspraken. In overleg met DMB zal de relatie met en de gevolgen voor de bestaande Milieuvergunning verder worden uitgewerkt.
31.	N.a.v. het verslag: Waarom zou de bouwtijd van het kerkelijk centrum korter zijn?	BV	Gezien het verschil in volume kan worden verwacht dat de bouwtijd van het kerkelijk centrum korter is dan van het hotel.
32.	N.a.v. het verslag: De bedoeling is de Europaboulevard weer in ere te herstellen, maar met minder grote bomen		Toe te voegen na <u>minder grote bomen</u> "dan er stonden maar groter dan normaliter terug zouden worden geplant."
33.	Kerkelijk centrum: Voorstel voor een meer voor de hand liggende locatie: <i>pal bij de brug van de Wielingenstraat en schuin voor de bestaande RAI-hal.</i>	VVB	Het voorstel voor deze locatie zal worden onderzocht in het Uitwerkingsbesluit.
34.	N.a.v. het verslag: gaat de gemeente de bewoners compenseren voor overlast van bouwverkeer.		<i>Ontwikkelaars zijn verplicht een BLVC-plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie) op te stellen waarin dit soort zaken wordt opgenomen.</i>
35.	PvE OR (pag 29): Vaste eisen, Waterplein Wat wordt bedoeld met de naam 'Waterplein'. Nieuwe naam voor de Boerenweteringhaven? Zo ja, wat wordt bedoeld met 'verhogen contact met en gebruikswaarde van water'? Is dat de recreatie die vermeld wordt bij "Potentiële programmapunten onder Waterplein" zoals strand, bootjesverhuur, oeverrecreatie, etc. (aanpassen waterrand t.b.v. toegankelijkheid)?	VVB	Inderdaad wordt hiermee de Boerenweteringhaven bedoeld. Het Waterplein is echter niet de nieuwe naam voor de Boerenweteringhaven. De waterkom wordt in de huidige situatie uitsluitend gebruikt als haventje, ondanks dat de potentie van deze plek veel hoger is. Door de randen van de waterkom te verlagen (d.m.v. bijvoorbeeld steigers, traptreden, 'zandstrand') krijgt de plek meer potentie en ontstaat er een soort 'waterplein'.
36.	PvE OR (pag 29): Vaste eisen, Wetering Logistieke ruimte RAI aan de Wetering is te combineren met ruimte	VVB	De doelstelling is een verbeterde situatie t.o.v. de huidige situatie zowel m.b.t. de functionaliteit als de kwaliteit van de inrichting. Dit is onderdeel van het uitvoeringsbesluit.

	voor passieve recreatie, waarbij een deel (zoals in de huidige situatie) alleen voor voetgangers zou zijn, maar het verdient de voorkeur om de ruimte voor passieve recreatie te verfraaien en beter te definiëren.		Wanneer de RAI in de toekomst een andere logistiek gaat ontwikkelen kunnen de mogelijkheden voor passieve recreatie worden vergroot.
37.	PvE OR (pag 29): Vaste elsen, Groene zoom en busplaats Parkeerplaats voor minimaal 18 bussen in de Groene zoom lijkt daar niet goed te passen. 'Minimaal' liever vervangen door 'maximaal', mede gezien het vermelde fietspad. Fietspad door Groene Zoom wordt ook gebruikt door brommers. Graag wijzigen in een fietspad alleen voor fietsers, omdat verwacht mag worden dat in de toekomst brommers in toenemende mate dwars door het park zullen gaan crossen. In het Beethovenkavel worden immers twee langzaam verkeersroutes samengebundeld tot een enkele route.	VVB	In het inrichtingsplan zijn 23 busplaatsen getekend en een fietspad. Kan niet gewijzigd worden in een fietspad alleen voor fietsers, aangezien dit wettelijk gezien onmogelijk is omdat er in de nabijheid geen alternatieve route is voor brommers.
38.	PvE OR (pag 29): Potentiële programmapunten, Waterplein Graag raadpleging over de eventueel toegepaste kunst in/op/aan het Waterplein .	VVB	Indien toegepaste kunst in/op/aan het Waterplein wordt voorgesteld, zullen betrokkenen worden geraadpleegd en geïnformeerd.
39.	PvE OR (pag 29): Potentiële programmapunten, Wetering, horeca, zichtbare exposities in en aan hallen Zit daar nog de logistieke ruimte van de RAI of wordt die aan het zicht onttrokken door de exposities? Is de geplande horeca van het hotel of komen er nog meer horecagelegenheden?	VVB	Potentiële programmapunten zijn 'mogelijkheden' maar geen verplichtingen. Dit wordt voorlopig niet uitgewerkt. Het is de richting die Zuidas / gemeente Amsterdam wil volgen in de toekomst. De uitvoering is o.a. afhankelijk van de RAI, die daar een goed functionerende expositiehal heeft.
40.	PvE OR (pag 29): Potentiële programmapunten, Wetering, oprijlaan hotel Is de oprijlaan te combineren met de logistieke ruimte voor de RAI en de kennelijk gewenste horeca? Waar zit de ingang/uitgang van de parkeergarage? Het sterretje op pagina 18 als eventuele toekomstige locatie van het kerkelijk centrum wordt niet gemeld in het PvE OR. Of is dit de functie die wordt toegevoegd aan de achterkant van de Parkhal?	VVB	Potentiële programmapunten zijn 'mogelijkheden' maar geen verplichtingen. Dit wordt voorlopig niet uitgewerkt. Het is de richting die Zuidas / gemeente Amsterdam wil volgen in de toekomst. De logistiek van Amsterdam RAI en de parkeergarage worden in het Uitvoeringsbesluit verder onderzocht. <i>Op pagina 18 moet onder PvE OR Vaste eisen, Waterplein en Wetering een bolletje worden toegevoegd: 'mogelijke locatie kerkelijk centrum'. In het Uitvoeringsbesluit worden de mogelijke locaties van het kerkelijk centrum verder onderzocht.</i>
41.	PvE OR (pag 29): Potentiële programmapunten, Groene zoom en busplaats	VVB	Potentiële programmapunten zijn 'mogelijkheden' maar geen verplichtingen. Indien het (voor de RAI / gemeente) financieel haalbaar is, zou een overdekte route vanaf het station een enorme

	Ook een overdekte route naar het busparkeerterrein? Wat wordt bedoeld met 'expositie en beeldschermen aan wanden van de hallen'?		winst zijn. De 'dode' gevels van de RAI kunnen door een nieuwe functie tot 'leven' worden gebracht. Denk bijvoorbeeld aan het videoscherm op het Zuidplein
42.	PvE OR (pag 29): Vaste eisen, Groene zoom en busplaats, fietspad Verzoek om te specificeren dat het gaat om een fietspad dat het Beatrixpark verbindt met de Europaboulevard, bij voorkeur een <u>brommervrij</u> fietspad, met het oog op het gewenste gebruik van het park, het groene karakter van de Groene Zoom en de bijbehorende verkeersveiligheid.	FA	Kan niet gewijzigd worden in een fietspad alleen voor fietsers, aangezien dit wettelijk gezien onmogelijk is omdat er in de nabijheid geen alternatieve route is voor brommers.
43.	Logistiek en ruimtegebrek In het PB staan geen gegevens over bezoekersaantallen en de wijze waarop bezoekers naar het kerkelijk centrum komen. Voor bezoekers per auto zal parkeergelegenheid moeten worden gerealiseerd. Touringcars met bezoekers stellen bijzondere eisen aan de ontsluiting van het kerkelijk centrum, wat een conflict kan opleveren met de bestaande logistieke activiteiten van de RAI. Amsterdam RAI heeft groot gebrek aan ruimte voor al haar activiteiten die op RAI-terrein plaatsvinden, elke vermindering van beschikbare buitenruimte betekent een directe belemmering voor het functioneren.	RAI	De logistiek van Amsterdam RAI wordt in het Uitvoeringsbesluit verder onderzocht. Uitgangspunt van het PB is dat het functioneren van Amsterdam RAI niet ingrijpend belemmerd wordt door het kerkelijk centrum.
44.	Aan de overkant van de Boerenwetering wordt langs het water een verkeersweg gepland, die niet alleen voor de normale bevoorrading van de RAI is, maar ook voor het transport van personen en materialen naar het hotel en naar eventuele andere horecavoorzieningen. Hierdoor ontstaat een lawaaiig gebied aan de overkant van de Artsenijhof. Waarom wordt dit niet allemaal ondergronds gebracht? Er komt met al die nieuwe parkeervoorzieningen immers zoveel verkeersruimte onder de grond te liggen, dat met een beetje vindingrijkheid ook de ondergrondse aan- en afvoer van het hotel (en alles wat daar nog meer komt) moet kunnen worden geregeld.	VAB	De logistiek van Amsterdam RAI en het hotel wordt in het Uitvoeringsbesluit verder onderzocht. In PB wordt aangegeven dat de wandelroute langs de Boerenwetering aan de RAI-zijde gehandhaafd blijft. De kade wordt in samenhang met water en park eenduidig ingericht. Het is de bedoeling dat er minder logistieke bewegingen van Amsterdam RAI komen langs de Boerenwetering. De suggestie om ondergrondse mogelijkheden te onderzoeken wordt meegenomen in het logistieke onderzoek.
45.	In het pve op pagina 29 wordt de fietsroute specifiek benoemd als	FA	De huidige fietsroute is momenteel al een belangrijke fietsverbinding in Amsterdam. In het PB

<p>'voetgangers- en fietsroute (geen fietspad)'. In de Verkeerscommissie van stadsdeel Zuideramstel hoorden wij dat er nu wordt gedacht aan een brede 'stoep', met als status: "Voetgangersgebied fietsen toegestaan".</p> <p>De Fietsersbond ziet diverse problemen:</p> <p>1 Waar mag je niet meer fietsen? Of mag dat op het hele plein? Hoe regel je dat zonder een woud aan verkeersborden te plaatsen?</p> <p>2 De intensiteiten van voetgangers- en fietsverkeer: tijdens een beurs zullen de vele voetgangers de doorgang voor fietsers ernstig belemmeren, maar daarbuiten, en ook 's avonds en 's nachts, zullen de hotelgasten van buiten de stad, te voet en op de fiets, onaangenaam verrast worden door ander verkeersdeelnemers als het niet duidelijk gemaakt wordt wat hun plek op de rijbaan is.</p> <p>3 De SGOA (Stichting Gehandicapten Overleg Amsterdam) stelt geen voorstander te zijn van een situatie waarin fietsen op trottoirs of voetpaden wordt gedoogd. Indien er voldoende ruimte is om zowel een fatsoenlijk trottoir (met een gegarandeerde vrije doorgangsbreedte en obstakelvrij) en een fietspad te maken, is daar natuurlijk niets op tegen. Vooral vanwege de veiligheid van voetgangers en de oriëntatie van mensen met een visuele beperking behoort er een voelbare afscheiding tussen trottoir en fietspad te zijn (een praktische oplossing is een trottoirband met 5 cm hoogteverschil tussen fietspad en trottoir, met op geëigende plekken natuurlijk trottoiropritten of een verlaagde band). We zijn tegenstander van een gecombineerd fiets-voetpad. Alleen in smalle binnenstadstraten is dit een oplossing op plekken waarin anders helemaal geen bruikbare trottoirs meer overblijven.</p>		<p>wordt deze verbinding verbeterd. De status is inderdaad 'voetgangersgebied fietsen toegestaan'. De inrichting van de RAI-terrein geschiedt in fasen. Op dit moment (uitvoering 2009) is alleen het Europaplein aan de beurt. Voor de andere delen is er geen definitief ontwerp en planning. Het ontwerp voor het Europaplein wordt derhalve vóór de nieuwe Expofoyer aangeheeld met de huidige situatie van het RAI-terrein. Op het huidige RAI-terrein is geen fietspad. Het is er zelfs verboden om te fietsen. Het is derhalve onmogelijk een fietspad aan te leggen (men nodigt dan mensen uit te fietsen richting het Beatrixpark) dat vervolgens dood loopt op de rijweg richting de parkeergarage. Dan zou de gemeente verantwoordelijk zijn voor een onveilig situatie. Wel wordt er, na overleg met diverse verkeerskundigen, ruimte geschapen voor een mogelijk fietspad in de toekomst. Onderstaande vragen hebben ook betrekking op de huidige functionaliteit van de RAI. Het nieuwe ontwerp is een hoogwaardiger herprofilering van de huidige functionaliteit.</p> <p>1 Fietsen is toegestaan op de fietsroute zoals aangegeven in het PB. De route waar kan worden gewandeld en gefietst wordt duidelijk gemaakt door de vormgeving en de keuze van het materiaal.</p> <p>2 De voetgangers en fietsers zijn te gast op het RAI-terrein en zullen met elkaar rekening moeten houden.</p> <p>3 Hoewel geen sprake is van een binnenstad situatie is er zeer beperkt ruimte op de oost-west as. De vormgeving van de voetgangers- en fietsroute is zodanig dat het gedeelte voor voetgangers duidelijk onderscheiden is van het deel dat bestemd is voor fietsers.</p>
<p>46. Fietsersbond vraagt Zuidas en RAI om het langzaam verkeer goed te faciliteren, aangezien juist dat zorgt voor aantrekkelijkheid en levendigheid. Het Hoofdnet Fiets moet adequaat worden ingericht, zodat het ook voor voetgangers een aangenaam gebied is. De ruimte is aanwezig voor een met hoogteverschil gescheiden rijloper.</p>	<p>FA</p>	<p>Er is geen ruimte voor een met hoogteverschil gescheiden rijloper. Een andere kleurstelling is niet gewenst.</p> <p>De in het PB voorgestelde route zal voor zowel de fietsers als voetgangers goed herkenbaar zijn.</p> <p>Zie ook 45.</p>

	met een andere kleurstelling, en met een goede herkenbaarheid van de plek waar gefietst mag worden.		
47.	<p>Verkeersstromen: Veel meer lawaai- en stankoverlast voor bewoners en parkbezoekers door verkeer dat via de Wielingenstraat en de Boerenwetering geleid wordt over het RAI-terrein naar o.m. de nieuwe ondergrondse parkeergarage en het hotel. Dit verstaat zich slecht met de randvoorwaarden van pagina 19, waar wordt aangegeven dat ernaar dient te worden gestreefd het park qua sfeer in oostelijke richting te vergroten en een aantrekkelijke wandelroute langs het water te realiseren. Aan deze randvoorwaarden mag niet worden getornd.</p>	VVB	<p>De logistiek van Amsterdam RAI wordt in het Uitvoeringsbesluit verder onderzocht. In het PB wordt aangegeven dat de wandelroute langs de Boerenwetering aan de RAI-zijde gehandhaafd blijft. De kade wordt in samenhang met water en park eenduidig ingericht. Het is de bedoeling dat er minder logistieke bewegingen van Amsterdam RAI komen langs de Boerenwetering.</p>
48.	<p>Parkeren: Over de vestiging van de forse parkeergarage kan geen besluit worden genomen als niet concreet wordt aangegeven waar de in- en uitgangen worden gerealiseerd.</p> <p>Onduidelijkheid over het aantal parkeerplaatsen (pagina 12: 250 – 400 en pagina 25: 250 – 550). Deze marge is onacceptabel.</p> <p>Verzoek om duidelijkheid over de gehanteerde normering.</p> <p>Geen informatie in het PB RAI over het parkeren bij het kerkelijk centrum.</p>	VVB	<p><i>Het aantal parkeerplaatsen op pagina 12 klopt niet. Het aantal van 250 tot 550 op pagina 25 is correct.</i></p> <p><i>Vanuit duurzaamheid is het wenselijk het aantal parkeerplaatsen zo laag mogelijk te houden, maar dit moet in verhouding zijn met het voorkomen van parkeeroverlast in de buurt. Om parkeeroverlast te voorkomen is het wellicht wenselijk niet al te weinig parkeerplaatsen te maken.</i></p> <p><i>Voor het hotel wordt uitgegaan van 200 parkeerplaatsen. Bij dubbelgebruik van de parkeergarage door Amsterdam RAI (als compensatie voor het verlies van P1 aan de Europaboulevard) wordt gedacht aan een parkeergarage voor 550 auto's. Er is sprake van een bandbreedte omdat e.e.a. verder moet worden uitgezocht.</i></p> <p>In het PB staat inderdaad geen informatie over het parkeren bij het kerkelijk centrum. Dit wordt in het Uitvoeringsbesluit uitgezocht in combinatie met de logistiek en de locatie van het kerkelijk centrum.</p>